

Läheteohje lukivaikeuksiin.

Laatija(t): Pajunen Eija
Vastuuhlö: Pitkänen Sanna-Mari
Hyväksyjä: Qvarnström Mari
Kuvaus: Hoidonporrastus ja läheteohjeet lukivaikeuksien tutkimuksiin.

Luki-vaikeudet peruskoululaisella

Kun peruskoulun oppilaalla on vaikeutta oppia lukemaan ja kirjoittamaan

- Selvitä vanhemmilta ja terveydenhuollon asiakirjoista, onko lasta tutkittu aiemmin esim. viivästyneen puheenkehityksen vuoksi, lukivaikeutta ehkä ennustettukin ja suositeltu tukitoimia.
- Miten iso viive on – kaikki eivät opi lukemaan samassa ajassa, kyse voi olla myös hitaammasta kypsyemisestä.
- Kun huoli herää, koulussa on otettava tarvittavat tukikeinot käyttöön. Opettajat tekevät pedagogisen arvion lapsen tilanteesta ja lapsi voi saada tehostetun tuen. Siihen liittyen laaditaan oppimissuunnitelma.
- Jos tehostettu tuki ei ole lapselle riittävä, voidaan hänelle ottaa käyttöön erityinen tuki ja laatia HOJKS (henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma). Sitä ennen lapsi tarvitsee opettajien tekemän pedagogisen selvityksen sekä yleensä koulupsykologin tutkimuksen.
- Koulun tukikeinot eivät vaadi erikoissairaanhoidon kannanottoja.

Erikoissairaanhoidon tutkimukset ovat tarpeen

- Jos koululaisella on isot oppimisvaikeudet ja koulun tukikeinot eivät riitä (erityinen tuki jo käytössä tai suunnitelmissa ottaa käyttöön, alkuopetuksen joustovuosi käytetty).
- Koulupsykologin tutkimuksissa on todettu selkeä tarve jatkotoimenpiteisiin erikoissairaanhoidon tasolla.
- Koululaisella on mahdollinen Kelan neuropsykologisen kuntoutuksen, sopeutumisvalmennuksen, muun erikoissairaanhoidon tason kannanottoa vaativan kuntoutuksen tarve.
- Koululaisella on huomattavat luetun ymmärtämisen vaikeudet (alkuopetuksen jälkeen).
- Yläkouluikäinen nuori, jolla on ollut tarve mittaviin koulun tukitoimiin (mm. erityinen tuki) ja todennäköisesti tarvitsee paljon tukea jatkokoulutuksessaan: lähete foniatrian poliklinikalle ammatinvalintaa tukeviin tutkimuksiin (AVTT) viimeistään 8. luokan keväällä.
- **Tutkinut koulupsykologi voi aina huoltajan luvalla konsultoida foniatrian poliklinikan psykologia epäselvissä tilanteissa.**

Lähetetiedot

- Tieto lapsen äidinkielestä, perheen kielitaidosta ja tulkin tarpeesta.
- Lapsen terveyttä koskevat perustiedot, tiedot oppilashuollossa tehtyjen näkö- ja kuulo tutkimusten tuloksista, tietoa suvussa esiintyvistä kehityksellisistä tai oppimisvaikeuksista.
- Tiedot aiemmista erityistyöntekijöiden tutkimuksista sekä saaduista kuntoutuksista ja niiden hyödyistä kuntoutujalle. Tutkimusyhteenvedot liitteinä, tai jos ovat Kanta-arkistossa, Kanta-arkistolupien oltava voimassa. Psykologin tutkimuspöytäkirjojen kansilehtikopiot lähetetään foniatrian yksikön psykologille suoraan.
- Kopio HOJKSista (tai oppimissuunnitelmasta), opettajien käsitys oppimisen vaikeuksista ja niiden asteesta

Tutkimukset foniatrian poliklinikalla

- Räätelöidään potilaan tilanteen mukaan täydentäen jo tehtyjä tutkimuksia
- Yleensä työryhmässä ovat mukana foniatrian erikoislääkäri, psykologi ja tarvittaessa sosiaalityöntekijä (ammatinvalintaa tukevat tutkimukset)
- Kutsun mukana kotiin tulee koulun opettajille tarkoitettuja kyselykaavakkeita täytettäväksi, ne tarvitaan mukaan jo ensimmäiselle vastaanottoajalle
- Tutkimusten päätteeksi pidetään yhteisneuvottelu kuntoutussuunnitelman tekemiseksi. Koululaisen huoltajan toivotaan pyytävän opettajiston edustajaa mukaan yhteisneuvotteluun.

Laskutusosoite

POHJOIS-SAVON
SAIRAANHOITOPIIIRIN KY
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

PUIJON SAIRAALA
KAARISAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2
Kuopio

SÄDESAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Kelkkailijantie 7
Kuopio

ALAVAN SAIRAALA
PL 200
70029 KYS
Kaartokatu 9
Kuopio

JULKULAN SAIRAALA
PL 300
70029 KYS
Puijonsarventie 60
Kuopio

KUOPION
PSYKIATRIAN KESKUS
PL 400
70029 KYS
Viestikatu 1-3
Kuopio

Vaihde (017) 173 311
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

Luki-vaikkeudet opiskelijoilla ja aikuisilla

KYSin foniatrian poliklinikalla tutkitaan kaikenikäisten merkittäviä lukivaikkeuksia.

Lukio-opiskelijat

- Lukiolaisten luki-lausuntojen laatiminen tapahtuu lukion erityisopettajan ja/tai koulu-psykologin toimesta. Mikäli opiskelijalla epäillään mittavaa kehityksellistä kielihäiriötä taustalla, jatkotutkimukset ja kannanotot yo-tutkintoa ja jatko-opintopolkua varten voidaan tehdä foniatrian poliklinikalla. Kts. ohjeet ylioppilastutkinto.fi

Ammattiin opiskelevat ja korkeakouluopiskelijat, joilla selkeä tarve tukitoimiin opiskelussa lukivaikkeuksien vuoksi.

Aikuisten huomattavat lukivaikkeudet, jotka vaativat lausuntoja eri viranomaistahoille tai jatko-opintopaikkoihin.

Lähetehjeet

- Tiedot aiemmista tutkimuksista tuloksineen sekä tukitoimista kouluissa ja oppilaitoksissa
- Opettajien käsitys opiskelussa näyttäytyneistä ongelmista
- Opiskeluun vaikuttavat muut tekijät, kuten sairaudet, allergiat yms.

Tutkimukset foniatrian poliklinikalla

- Räätälöidään tarpeen mukaan, yleensä mukana ainakin foniatrian erikoislääkäri ja psykologi, tarvittaessa myös sosiaalityöntekijä
- Kutsun mukana potilaalle voi tulla kyselykaavakkeita esim. opettajille, niitä toivotaan täytettyinä mukaan jo ensimmäiselle tutkimuskäynnille.
- Tutkimusten päätteeksi pidetään yhteisneuvottelu, jossa laaditaan kuntoutussuunnitelma. Potilaan toivotaan pyytävän neuvotteluun mukaan esim. oppilaitoksen edustajan.

Laskutusosoite

POHJOIS-SAVON
SAIRAANHOITOPIIIRIN KY
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

PUIJON SAIRAALA
KAARISAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2
Kuopio

SÄDESAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Kelkkailijantie 7
Kuopio

ALAVAN SAIRAALA
PL 200
70029 KYS
Kaartokatu 9
Kuopio

JULKULAN SAIRAALA
PL 300
70029 KYS
Puijonsarventie 60
Kuopio

KUOPION
PSYKIATRIAN KESKUS
PL 400
70029 KYS
Viestikatu 1-3
Kuopio

Vaihe (017) 173 311
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3